

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Po odločitvi g. Pašića.

Nesporo je, da večina jugoslovenskega naroda želi sporazum. Niso to samo dokazale volitve, ko so dobile stranke sporazuma 300.000 glasov več, ko stranke protisporazumnega »nacionalnega« bloka, temveč to so dokazali tudi zadnji politični dogodki, ko se je velik del radikalnih poslancev odkrito izjavil za sporazum in ko je mislila vsa javnost, da smo na predvečer velikega dogodka — likvidacije hrvatsko-srbskega spora. Kljub vsemu temu pa sporazuma za enkrat še ne bo, ker ga noče g. Pašić, nekronani vladar Jugoslavije.

Pa ne samo volja prebivalstva, še bolj zahteva državni interes, da pride do hrvatsko-srbskega sporazuma in niti najbolj zagrižen mladinec tega ne more tajiti. Kljub temu sporazuma za enkrat še ne bo, ker ga noče g. Pašić, absoluten gospodar ne samo radikalnega kluba, temveč tudi vseh onih skrivnih moči, ki so vsaj tako močni, ko ves radikalni klub.

Po objavi poročila anketne komisije ne more biti govora o tem, da je bil pri Hrvatih vzrok, če ni prišlo sedaj do sporazuma. Od vlade same izvoljena anketna komisija ni mogla ugotoviti niti ene stvari, ki bi upravičevala obznanje nad HRSS, temveč je morala nasprotno konstatirati, da v HRSS ni bilo niti sledu komunizma. In tudi tisti strah, da so se radičevski poslanci samo potuhnili in da mislijo prevariti radikale, je tako prazen in tako ničev, da je več ko izključeno, da bi vplival na g. Pašića, ko je ta odklonil sporazum.

Vzroki so čisto na drugem polju in globje. Naj bi radičevci še toliko popustili in naj bi zavrgli prav ves program, vseeno bi njihovo sodelovanje v vladi pomenilo uveljavljanje prave jugoslovenske misli, ki je najbolj označena s pojmom: enakopravnost vseh Jugoslovenov. Hegemonija enega plemena bi bila v vladi, v kateri sodelujejo Hrvati izključena, ker bi v vsakem slučaju pomenila okrepitev demokratičnega načela, ki izključuje vsako hegemonijo. In v tem je vzrok nastopa g. Pašića proti sporazumu.

Zgodovina jugoslovenskega odbora dokazuje, da g. Pašić nikdar ni pojmoval, niti hotel pojmovati jugoslovenske misli. Njegov horizont se je ustavil ob srbstvu in jugoslovenstvu mu je bila Velika Srbija. Stari ljudje ne izpreminjajo nazorov in ne izvrše preorientacij. Oni naprotno v svojih nazorih okostene.

Kdo bi se torej čudil, če se je g. Pašić v trenutku, ko je imel izbirati med g. Pribičevićem in g. Radićem, izrekel za g. Pribičevića. Vsaj vendar ni mogel doživeti lepšega, kakor če so poslanci iz Slovenije in Hrvatske (samo te ima g. Pribičević) ekstremnejši borci za veliko-srbsko misel od samega g. Pašića.

Poleg tega skoraj osebnega ozira pa je bil merodajen seveda tudi strankarski. Končno je uvidel tudi g. Pašić, da ni mogoče kar kratkoma odbiti pravne roke, ki jo ponujajo Hrvati. Toda g. Pašić je hotel pred tem zagotoviti svojo partijo z vrsto reakcionarnih zakonov. Najprej tiskovni zakon, najprej zakon o kmetijskih kreditih, o sodnikih, zborovatelni in društveni zakon, nato pa sporazum, da bi bili opozicionalci za vedno oropani možnosti voditi uspešen volilen boj. In ker Hrvati tega samomora niso mogli storiti, zato je g. Pašić odklonil sporazum in odložil konsolidacijo države.

Optimisti so računali, da bo ambicija g. Pašića v tem, da ne izvede samo politično osvoboditve Jugoslovenov, tem-

Po Pašićevem govoru.

Beograd, 26. maja. Govor g. Pašića je priobčen v tisku v najrazličnejših verzijah in z najrazličnejšimi komentarji. Splošno ni bil vtis Pašićevega govora dober in celo pri nekaterih radikalih so izzvale izjave Pašića neugoden dojem. Nerazpoloženje radikalov je razlagati na ta način, da je Pašić influiran od samostojnih demokratov in da je s svojo deklaracijo učinil pogreško, ki bi se mogla končno osvetiti sami radikalni stranki. Politika odbijanja radičevcev od sporazuma se smatra v vsakem slučaju za veliko napako. Ker pa je storila to radikalna stranka kot zastopnica Srbov, je ta napaka še večja, ker se ponavljajo trditve, da v Srbiji ni človeka, ki sporazuma s Hrvati ne bi želel. Položaj bo privedel do tega, da bo Pašić ob prvi priliki ublažil svoje izjave ker one absolutno niso v skladu z razpoloženjem njegovega kluba.

STJEPAN RADIĆ ZAHTEVA SODNO RAZPRAVO PROTI SEBI.

Po povratku Pavla Radića se doznava, da Stjepan Radić želi, da se proti njemu izvede proces radi dejanj, glede katerih je obtožen. Stjepan Radić smatra, da je proces za njega najugodnejša tribuna, pred katero more dati izjave v smeri današnje njegove orijentacije in iznesti vsa ona dejstva, ki so mu znana o delu prejšnjih režimov, ki so prisilili Hrvate do tega, da so stopili v najodločnejšo borbo. Po vsem tem se more smatrati kot gotovo, da je bila Pašiću ta namera Stjepana Radića znana in zato smatrajo, da je Pašić hotel prehiteti zahtevo Stje-

pana Radića s svojo izjavo. Besede, ki se polagajo preko javnosti v usta Pašića da ima on dokaze za Radićevo krivdo in da je bil vedno prepričan, da ga bo sodišče obsodilo, smatrajo v vrstah HSS za neresnične.

Tega Pašić ni rekel in ni mogel reči, ker se to ne more pričakovati od izkušnega in starega državnika, da bi napravil tako napako s svojega mesta kot šef vlade, da bi kar na svojo roko prejudiciral proces, ki se sedaj nahaja sub iudice.

Komunikeja o seji radikalnega kluba in o govoru Pašića ni. Vesti, ki so prišle v tisk, so sestavljene na podlagi izjav radikalnih poslancev, ki ali Pašića niso dobro slišali ali pa ga niso dobro razumeli. Pašić, ki je še vedno slab radi boleznimi, je govoril zelo tiho, tako da so ga čuli samo oni v njegovi neposredni bližini. V radikalnih krogih je velika skrb za posledice, ki bi mogle nastati, ker je situacija zelo napeta. Krona pričakuje mnogo od sodelovanja Hrvatov na konsolidaciji države in to je tudi znano vsem ter se vedno poudarja. Znano pa je tudi, da je vojska ugotovila veliko zboljšanje stanja v svojih vrstah po izvajanju politike v smeri sporazuma. Znano je tudi to, da so finančne razmere naše države zelo slabe in da se morejo popraviti samo s krediti v inozemstvu, kar pa je vseskozi odvisno od ureditve naših notranjih razmer. Radikalnim poslancem je vse to dobro znano in pri njih se pokazuje strah, da se ne bi storila kaka napaka v škodo države in za katero bi bila odgovorna radikalna stranka.

Obtožba radi afere Thurn-Taxis gotova!

Beograd, 26. maja. Včeraj popoldne so šefi opozicionalnega bloka nadaljevali posvetovanja o politični in parlamentarni situaciji. Bilo ni nobenega komunikeja. Pečić je poročal o obtožnici proti

pravnemu ministru radi afere Thurn-Taxis. Obtožnica je obširna in obsega 27 strani s 14 prilogi. Danes bo obtožnica še pregledana po pravnih strokovnjakih in nato bo izročena skupščini.

SEJA SKUPŠČINE.

Beograd, 26. maja. Na včerajšnji seji so ministri najprej odgovarjali na razna vprašanja poslancev. Gospod Pribičević se je v vprašanju glede preganjanja slovenskih učiteljev in uradnikov previdno ognil. — Dr. Stojadinović je dejal, da bodo zaključni računi takoj objavljeni, ko bodo gotovi. (Kdaj bo to?) Njegov odgovor je kimavce iz vladnih vrst zadovoljil. — Minister Ninčić je odgovarjal posl. Cirkoviću na njegovo vprašanje glede preganjanja Jugoslovenov na Grškem. G. Ninčić je seveda Grčijo opravičeval in naglašal veliko prijateljstvo Grške do nas. Protijugoslovenska in italofilska kampanja grških listov je seveda

našemu zunanjemu ministru neznana! Posl. Cirković se naravno z odgovorom Italijo in Grčijo ljubečega ministra ni mogel zadovoljiti. Pač pa so bili navdušeni nad politiko zunanjega ministra poslanci »nacionalnega« bloka.

Nato so se vršile volitve članov Državnega sveta. Celokupna opozicija je v znak protesta proti nesmiselnemu nastopu vladne večine zapustila zbornico. Nato so bili izvoljeni kandidati, ki jih je predlagal kralj in med katerimi ni niti enega Slovenca ali Hrvata. Skupščina je nato izvolila svoje kandidate, med katerimi zopet ni niti enega Hrvata ali Slovenca. (Imena izvoljenih smo priobčili včeraj.)

več tudi njihovega ujedinenja. Velesrbska orientacija g. Pašića bi morala že davno odpreti optimistom oči. Upati je, da bodo vsaj sedaj ozdravljeni.

Po krivdi odločitve g. Pašića je konsolidacija države ogrožena, po krivdi g. Pašića je razvoj jugoslovenskega naroda preprečen. Kljub temu velikemu grehu pa ne velja naš glavni očitke g. Pašiću.

Najuglednejši člani radikalnega kluba so javno tedne dolgo govorili za sporazum, njih časopisi so v tem zmislu govorili, toda samo besedo je dejal g. Pašić in vsa načela so bila zatajena. Kaj je radikalni klub zbor šalobard? Kaj ni v njem niti enega moža? Kaj so v resnici sama deca, kakor jim pravi Pašić?

Seja poslancev HSS.

V hrvatskem seljaškem klubu je bilo včeraj burno. Mnogi poslanci so pokazovali nezadovoljstvo nad izjavami Pašića. Nekateri zahtevajo sedaj najostrejšo opozicijo. Vodstvo kluba hoče medtem mirno iti svojo pot preko Pribičevićevih intrig in pazi radi tega strogo na to, da ne napravi kake napake, ki bi bila v korist SDS. V vrstah HSS se vidi odklonilno razpoloženje napram taktiki, da se napravi kaka napaka, ki bi obnovila spor med Srbi in Hrvati v veliko veselje SDS. Prav tako se opaža jasno, da hrv. seljaški klub ne bo izpolnil želje neprijateljev sporazuma in da v monarhističnem vprašanju ne bo krenil s sedanjega pota. HSS se bo nasprotno trudila, da bo in ostane na oni liniji, na kateri se sedaj nahaja in bo zahtevala direkten kontakt s krono. Iz razgovora s člani HSS se opaža, da se bo hrvatska politika še naprej ozirala zlasti na dve točki, od katerih se ne bo v nobenem slučaju oddaljila. Tozadevno je včeraj eden prvakov HSS izjavil: »Dve točki ste, od katerih ne odstopimo in sicer: država in kralj!«

SEJA FINANČNEGA ODBORA VENDARLE SKLICANA.

Beograd, 26. maja. Danes popoldne se bo vršila seja finančnega odbora. Odbor bo sklepal o poročilu predsednika odbora: 1. o odobrenju kreditov iz 7% posojila iz leta 1921; 2. odobriti se morajo krediti iz 8% posojila iz leta 1922; 3. odobrenje kreditov iz preostanka dohodkov raznih ministrstev; 4. končni predlog finančnega ministra o razdelitvi finančnih odborov na sekcije radi štedenja pri državnem proračunu.

CAR BORIS PODPISAL SMRTNO OBSDOBO.

Sofija, 26. maja. Car Boris je potrdil smrtno obsodbo proti atentatorjem v katedrali: Friedmanu, Zadgorskemu in Kojevu.

BOLGARSKA BO DEMOBILIZIRALA SAMO 3000 VOJAKOV.

Sofija, 26. maja. Bolgarska vlada je obvestila zaveznike, da bo 31. maja odpuščala 3000 vojakov. Dalje je pripravljena odpuščati tudi ostalih 10.000 oseb in prosi, da se ji to dovoli v posameznih rokih. Govori se tudi, da je kralj Boris pristal na predlog zaveznikov, da zamenja vladno Cankova z drugo vlado, ki bi bila sestavljena iz vseh strank, razven od komunistov.

BURNA SEJA ZARADI SODNIJSKEGA ZAKONA.

Beograd, 26. maja. Včeraj popoldne se je vršila seja sekcije za proučevanje zakona o sodnikih. Dr. Polić in Hodžar sta stavila razne predloge. Seja je bila burna.

SE VEDNO NOBENIH VESTI O AMUNDSENU.

London, 25. maja. Ker je že potekel rok, v katerem bi morale dospeti vesti o poletu Amundsena na severni tečaj, predlagajo v Ameriki, da odpošlje ameriška vlada takoj posebno pomožno ekspedicijo, ev. zrakoplov ZR III. Radiogrami poročajo, da se je v zadnjem času vreme na severnem tečaju zelo poslabšalo in da je vsled tega celo mogoče, da se je pripetila Amundsenu nesreča.

Zahteve slovenskih katolikov.

V »Obzorju« je izšel članek narodnega poslanca dr. Josipa Hohnjeca o načrtu osnovnega zakona o verah in medverskih odnosih.

Članek se deli v dva dela. V prvem delu navaja dr. Hohnjec načelne zahteve katolikov, v drugem delu pa je podana kratka kritika vladnega zakonskega načrta. Iz tehničnih vzrokov podajamo samo prvi del dr. Hohnjcevega članka, ker je iz njega itak tudi pojasnjeno stališče katolikov do vladnega zakonskega načrta.

Dr. Hohnjec, s katerim se čisto gotovo strinja ves Jugoslovanski klub, izjavlja:

»Katoliška cerkev ne priznava dogmatične tolerance ali paritete vseh konfesij, pač pa uči krščansko toleranco ali strpnost do drugovercev. Ravno tako tudi ne zanemaruje v vseh prilikah politične tolerance, ki obstoji v tem, da prizna država vsem ali mnogim verskim združenjem enake pravice. V državi SHS so razmere take, da katoliška cerkev ne more odobravati politične tolerance, čeprav ji ne more biti v vsem nasprotna. V resnici je stopila tudi naša država s svojo ustavo v vrsto paritetnih držav. Katoliška cerkev pa ne more priznati, da bi se z vsemi verami enako postopalo ali da bi se smatralo katoliško cerkev kot enako z drugimi verskimi združenji, temveč prava in pravična pariteta zahteva vsaj to, da se z vsakim verskim združenjem postopa na način, ki odgovarja njenemu cerkvenemu pravu. Po tem točno določenem pravu katoliška cerkev ne more in ne sme menjati bistva svojega ustroja, pa naj bi to bilo v korist kakršnekoli paritete.

Zaradi sedanjega položaja v državi SHS morajo katoliki delati na tem, da se doseže vsaj popolno, pravo in resnično pariteto in kot minimalni pogoji se morajo postaviti vsaj sledeče zahteve:

1. Da se katoliški cerkvi zajamči neodvisnost pri urejanju verskih in upravnih poslov. K temu spada tudi pravica pridobiti si imovino in jo samostojno upravljati.

2. Da se katoliško cerkev štiti pri izvrševanju verskih predpisov, zato mora biti z zakonom prepovedano vsako zasmehovanje njenih verskih nauk ali obredov in oviranje božje službe.

3. Da se jej da potrebna podpora ali subvencija za verske potrebe za vzdrževanje duhovnikov, kakor tudi bogoslovja, uradov, šol in zavodov.

4. Da se državni zakoni, ki se nanašajo na verske stvari, prilagode načelom katoliške cerkve. Zaradi tega je potrebno, da se poleg načelnih zakonskih odredb, ki veljajo za vsa verska združenja, donese za katoliško cerkev še poseben zakon, odnosno, da se ji prizna avtonomija.

5. Katolikom se izreco priznajo enake družbene in politične pravice, kakor vsem ostalim državljanom.

Iz tega vidika ni predloženi zakonski načrt dober, ker razpravlja ali določa o verah, in sicer o vseh verah popolnoma enako in jih stavlja popolnoma pod državno avtoriteto. Vsaki cerkvi ali verskemu združenju naj bo svobodno dano, da uredi svoje odnose do države. Za katoliško cerkev naj se in se mora zahtevati sporazum z apostolsko Stolicjo po tem konkordatu.

Edino stvar, ki bi mogle povzročiti spore med priznanimi verskimi združenji, naj se uredi z zakonom o medverskih odnosih.

Tako formulira dr. Hohnjec zahteve katolikov. Kakor so te na eni strani razumljive, tako pa je enako razumljivo, da druge vere ne bodo na nje v vsakem oziru pristale. Smo zato mnenja, da je najboljši, če se izvede ločitev cerkve od države, kar bi najbolj odgovarjalo zahtevi po popolni svobodi cerkve.

Afriška Francija.

V »Venkovcu« je objavil znani orientolog Alois Musil pod gornjim naslovom članek, ki podrobno osvetljuje vse ozadje sedanjih bojov v Maroku in ki bo zato našim bralcem gotovo dobrodošel. Članek se glasi:

Francoski imperialisti imenujejo Tunis, Alžir in Maroko Afriško Francijo. To so dežele, ki tvorijo severno zapadni ogel Afrike. S svojim podnebjem so zelo podobne Evropi in so geološko njen del. Francija bi hotela njih prebivalce zblížiti svojim sinovom in s pomočjo svojih kolonistov pofrancositi severozapadni del Afrike. Za dosego tega cilja je izdala že milijarde, prelila kri stotisočev svojih sinov in ravno te dni prinašajo zopet listi poročila o junških delih francoske vojske v boju proti Abdelherimu in njegovim rojakom, ki branijo svojo domovino in svojo svobodo.

Je nesporno, da je Francija uvedla v francoski Afriki mir in red, da je pripomogla prebivalstvu do novega blagostanja, no pa vseeno niso zadovoljni niti domačini in niti Francozi. Domačini hočejo doseči svobodo in neodvisnost, francoski gospodarski krogi pa se boje, da so zaman izdali milijarde in žrtvovali stotisoče življenj ne da bi prišli do cilja — do Afriške Francije. Pričeli so iskati nova pota in v nasprotju z od njih označenimi načeli od dote velike revolucije dalje se poslužujejo vsakega sredstva samo da bi prišli do cilja. Podobno piše o tem Etienne Richet v svoji knjigi »Les Problèmes coloniaux«, Paris 1919, ko piše na strani 127:

»Polastili smo se zemlje in narodov, ki nas niso zvali. Storili smo to samo vsled tega, ker smo se zavedali, da jim prednamočimo v prosveti in da jim prinesemo blagostanje. Eno ko drugo pa nam nalaga dolžnost, da vzdržimo svojo nadvlado, dokler ne dovršimo svojega koristnega dela. Zato je vse, kar podvzamemo na poti k svojemu cilju, zakonito in ni se treba ozirati ne na obljube in pogodbe, če je treba doseči cilj.«

Na strani 110: »Najboljša kolonialna politika je ona, ki prinaša zmagoviti oblasti največji dobiček od domačinov. Člani kolonizirajoče države morajo nujno tvoriti aristokracijo, morajo vladati, upravljati in imeti velike cilje! Iz tega sledi, da podjarmljeni narodi ne smejo imeti politične svobode in ne smejo postati ravnopravni s svojimi gospodarji. Treba uvaževati, da tvorijo osvojevalci višje pleme, višji ljudski razred in ta višja stopnja jim daje pravico, da prodirajo v puste kraje, dosedaj neobdelane.«

Na strani 115: »Kdor ne bi hotel priznati, da so plemena in dežje višnosti, katerim je narava sama dala večje možnosti razvoja, ta bi storil veliko napako, ker bi obojal osvojevalca.«

Ti nauki Etiennea Richeta se danes v Afriški Franciji skoraj v celoti izvajajo, kako da tamošnji domačini niso divjali, kakor prebivalci južne Afrike, temveč potomci naroda, ki ima veliko zgodovino, literaturo in čegar umetniška dela na Španskem in v Siciliji še danes občudujemo. Francoske šole odpirajo sinovom tega naroda oči, ga uče njegovo zgodovino, ga vzbujajo k narodni zavesti, da gledajo na svoje učitelje in gospodar-

je kakor na tujce, vsiljence in osvovjalce. Francoščina, francoske šege in način ne povzročajo njihove spojitve s Francozi, temveč jim dajejo sredstva in orožje za boj za njih pravice in za neodvisnost. Mnogo desetletij so jim v tem pomagale tudi francoske vlade, ki so sledeč svojim liberalnim političnim nazorom in zveste geslom Velike revolucije, videle v njih svoje brate, čeprav zaostale, katerim so hotele pomagati do popolne enakosti in politične svobode. Danes so se časi izpremenili. Današnja Francija trpi za dobra dela svojih prednikov.

Bila je velika napaka francoske vlade, da je podpirala v Alžiru, ki ga je zasedla leta 1830. z vso silo Arabe. Arabi so tu priseljeni, dočim so pravi domačini Berberi ali kakor jim pravijo Francozi Kabili. Arabi imajo veliko zgodovinsko preteklost, dočim so Berberi vedno pomagali tujim priseljencem in si niso ustvarili niti lastne zgodovine in niti lastne literature. Če bi se Francija v Alžiru od leta 1830. in v Tunisu od leta 1881. popolnoma naslonila na Kabile ali Berbere, potem bi mogla imeti v njih najsilnejšo oporo proti nemoškim Arabom in sigurno jamstvo za Afriško Francijo. Brez lastne zgodovine in literature bi skušali doseči Kabili večjo naobrazbo potem Francoščine in bi dočela utonili v francoskem ozračju. To se ni zgodilo. Francoski uradniki so brez misli na bodočnost, spominjajoči se na romantičen pohod Bonapartov v Egipt leta 1798 in sanjajoči o razširjenju francoske nadvlade po vsem arabskem Orientu, ustanavljali med Berberi arabske šole in za par desetletij dovršili to, čemer so Arabi zaman poskušali sto in stoletja. Berberi so se naučili arabsko čitati in misliti in s pomočjo arabščine in Arabov skušajo dobiti narodno svobodo in samostojnost.

V Maroku, ki ga je dobil maršal Lantey leta 1907. za Francijo, pričenjajo francoski uradniki strogo razlikovati med Berberi ali Kabili in med Arabi. Ustanavljajo berberske šole, podpirajo berberski tisk, upajoč, da se jim vendarle posreči vzbuditi berbersko narodno zavest in razdeliti domačine na dva tabora. Samo izgleda, da je že prepozno. Maroški Berberi slede vzgledu svojih alžirskih in tunijskih rojakov in se bolj in bolj približujejo Arabom. Vsaj so Abdelherim sam, danes največji maroški junak, in njegovi najbližji pomagači v resnici berberskega rodu, toda vendarle čutijo in delajo arabsko. Njegova zmaga nad Španci mu je pridobila prijateljev ne samo v arabskem, temveč v vsem muslimanskem svetu prijateljev in ti prijatelji priporočajo v vseh listih enotnost kot najglavnejši pogoj narodnih uspehov.

Francosčina se je v Afriški Franciji od leta 1830. zelo razširila. Toda, kakor je pri nas nemščina, vpeljana od Jožeta II. v šole mesto mrtve latinščine začela porajati odpor in s tem narodno zavest, tako so tudi v Severozapadni Afriki francoska in politična gesla, oznanjevana v francoskih knjigah učila domačine, da morajo spoznavati svojo zgodovino in stremeti po narodni neodvisnosti. Tako jim je pokazala francoščina pot, ki ne pelje k Afriški Franciji.

ralci (Paul Sándor) 8 in vladna stranka komisarja Riphe 20.

Od strank demokratičnega bloka so dobili socialni demokrati 54 mandatov, meščanski demokrati 51 in liberalci ter republikanci 24. Zmaga demokratičnega bloka je nad vse pomembna, ker priboril bi si najmanj 155 mandatov, da ni osleparila nezasišana volilna geometrija demokrate za mandate. Tako je bilo potrebno v okrajih Bude, kjer prebivajo uradniki, za en mandat samo 800 glasov, dočim je bilo v industrijskih okrajih potrebnih do 2000 glasov. Samo v korist vladnih strank je bila tudi določba, da ima volilno pravico samo tisti, ki prebiva že šest let stalno v Budapešti. Posledica tega je bilo, da je od 526.557 državljanz, starih 24 let, zmognih pisanja in branja in stalno bivajočih v Budapešti imelo volilno pravico komaj 280.000 volilcev. 250.000 ljudi pa je bilo brez volilne pravice in od teh je ogromna večina pristašev demokratičnega bloka.

Kljub vsemu temu pa je demokratični blok sedaj najmočnejša stranka v Budapešti in kar je glavno, ve vsakdo, da je njegova sila šele v razvoju.

Poleg voljenih občinskih odborikov pa pozna Budapešta tudi imenovane. Njih število ni strogo odrejeno, more pa doseči število 80. Ker bodo vsi ti imenovani samo najbolj goreči pristaši vlade, je verjetno, da bodo vsi ti stopili v klub komisarja Ripke, ki bo tako postal šef druge najmočnejše skupine v budapeštanskem občinskem svetu.

Verjetno je dalje, da bo skušal Bethlen izneveriti par desničarskih demokratov demokratični ideji in jih pridobiti za meščanski blok. Tudi če bi se mu to posrečilo, ostane vendar dejstvo, da je večina Budapešte proti Bethlenovi vladi, neutajljivo.

Vsled tega pa so budapeštanske volitve važne tudi za nas. Dejstvo, da je prestolnica Madžarske proti Sovinistični in iredentistični vladi Bethlena, jemlje grofu Bethlenu pravico, da nastopa pred svetom v imenu madžarskega naroda. Ta je demokratičen in zato za mirno sožitje s sosednimi narodi.

Končno pa dokazujejo budapeštanske volitve tudi to, da je demokracija nepremagljiva in tudi v najtežjih razmerah zmagovita. Naj bo to našim demokratom v bodrilo za nadaljnje delo.

Amerika popušča.

Iz Washingtona prihaja poročilo, da je predsednik Coolidge mnenja, da bi mogla Amerika razlikovati glede zavezniških medvojnih dolgov in posojil, danih po vojni za obnovo gospodarskega življenja. Tako razlikovanje sicer ni opravičeno v zakonu, vendar pa je bilo to mnenje že opetovano propagirano od ameriških časopisov in bi zato ameriška javnost soglašala s tozadevnim zakonom. Govori se celo, da bi bila Amerika pripravljena medvojne dogodke popolnoma ertati, dočim bi se vsa po premirju izdana posojila obravnavala strogo po trgovskih načelih.

Če se te vesti uresničijo, potem bi bil s tem problem medzavezniških dolgov docela izpremenjen. Misel, da bi se razlikovalo med vojnimi dolgi in obnovitvenimi posojili, ni nova in so jo zavezniški že opetovano predlagali. Dosedaj Amerika o teh predlogih ni hotela ničesar slišati in sicer predvsem vsled tega, ker je manjkala za odpuščitev dolgov vsaka zakonska podlaga. V slučaju, da bi Amerika sedaj izpremenila svoj nazor in ertala medvojne dolgeve, potem bi bilo nakrat silno olajšano ne samo finančno stanje zavezniških držav, temveč tudi vse reparacijsko vprašanje.

V vsem ima Amerika terjati 10.082 milijonov dolarjev, od katerih odpade na medvojne dolgeve celih 9.379 milijonov dolarjev, če se zapadlih in neplačanih obresti sploh ne upošteva.

Posamezne države dolgujejo Ameriki v milijonih dolarjev: Francija 2933, od katerih odpade samo 407 milijonov na povojna obnovitvena posojila. Italija 1648, Velika Britanija 4136, Belgija 471, Češkoslovaška 115, Poljska 170, Jugoslavija 64 (brez Blairrove posojila), Grčija 17, Rumunska 47 in ostale države manjše vsote.

Italija in Velika Britanija dolgujeta sploh samo medvojne dolgeve in enako večinoma tudi ostale države. Evropa bi zato bila gospodarsko konsolidirana, če bi Amerika medvojne dolgeve ertala.

Politične vesti.

— Naše zunanje posojilo in hrvatsko vprašanje. Z ozirom na pogajanja med radikali in HSS se širijo s strani nekaterih radikalov različne verzije. Tako se trdi, da je dr. Stojadinović v svojem razgovoru z Armstrongom na pripombo, da je Jugoslaviji težko dati posojilo radi njenih neurejenih notranjih razmer, izjavil, da je prepričan, da pride v najkrajšem času do razrešitve politične situacije in vstopa Hrvatov v vlado in, da je vprašanje pogajanj med radikali in HSS vprašanje slehernega dne.

— Slovenski radikali za sporazum. Te dni se je mudil v Beogradu predsednik radikalne stranke za Slovenijo dr. Rudolf Ravnik, ki je pred svojim odhodom novinarjem izjavil sledeče: »Smatram, da je radikalna stranka popolnoma zrela, da prevzame vso težo odgovornosti nase. Stranka je jasno konstatirala, da je največja zapreka za sporazum samostojna demokratska stranka, tako v svojem delovanju v prečinskih krajih, kakor tudi po svoji sestavi. Radikalna stranka je mišljena, da prednačijo veliki državni interesi pred osebnimi in strankarskimi. Upravičeno se more upati, da bo g. Pašić, ki so mu težnje kluba točno znane, izvedel pravilno dedukcijo in, da bo inaguriral novo politiko ter s tem uspešno ovenčal svoje

dosedanje delo. Slovenski radikali navdušeno pozdravljamo sporazum in trdno upamo, da bodo naš radikale v Sloveniji bodoči rezultati te politike okrepili in, da bo na ta način radikalna stranka znatno pridobila ter bo mogla slovenske interese uspešno zastopati in štiti v zvezi s to veliko stranko.«

— Krvavi poboji med socialisti in fašisti v Italiji. V vasi Boara v provinci Padue sta prišla dva brata, po prepričanju socialistov, v spor z dvema fašistoma. Prepričanje je postajalo vedno hušji in končal s tem, da sta se socialisti navadila na fašista, enemu prezevala trebuh, drugega pa smrtonosno ranila. Enega brata je policija takoj aretirala. Vsled umora svojega tovariša so zahtevali fašisti v bližnjem mestu Raigo, da se morajo vse trgovine zapreti. Ko je neki fašist nadziral zapiranje trgovin in stopil v trgovino bratov Giordano, je bil od puškega strela ubit. Oba brata sta bila nato takoj od policije aretirana. Fašisti pa so oba iztrgali policiji ter ju strahovito pretepli, da je eden oblezel na mestu mrtve, dočim je drugi izdihnil v bolnici. Vsled dogodka v Raigu so fašisti nasločili tudi uradništvo popolarskega lista v Padovi in ga popolnoma demolirali. V italijanskem parlamentu je notranji minister Federzoni obsodil dogodke in nastopil tudi proti fašistom. Odgovoril mu je poslanec Farinacci in dejal, da fašisti ne morejo dalje trpeti provokacij svojih nasprotnikov in da bodo vselej segli po samopomoči.

— Revolucionarni nemiri v Perziji. Revolucionarno gibanje proti teheranski vladi vzvema v Perziji vedno večji obseg. Boljševiška nevarnost ogroža tudi Aserbajdžan. V perzijskem Turkestanu je razvita rdeča zastava. Gibanje je povzročila Moskva, podpirajo ga pa sovjeti v Turkestanu. Perzijski Turkmenci zahtevajo, da jim da perzijska vlada iste pravice, kakor jih je dala sovjetska vlada turketskanskim. Ker je perzijska vojska slabotna in le slabo oborožena, so mogla presenečenja. Teheranska policija je izvedla na sovjetskem poslanstvu hišno preiskavo in zaplenila celo kopo dokumentov. Sovjetski poslanik je proti temu ostro protestiral.

— Zenevski poraz fašistov. Fašistovski delegat na zenevski konferenci dela Rossoni je poslal generalnemu tajniku Farinacciju brzojavko, v kateri se bridko pritožuje, da ga po vrsti vsi delavski zastopniki odklanjajo kot delegata. Rossoni zahteva zato, da izjavi italijanska vlada represalije. Med tem pa je komisija za proučevanje poverilnic posameznih delegatov sklenila, da vseeno odobri Rossonijevo poverilnico. Zato pa ni bil izvoljen Rossoni v nobeno komisijo. Mussolini, ki bolje pozna mišljenje evropske javnosti, je naročil Rossoniju, da italijanska delegacija ne sme zapustiti konference. Poraz je treba vtakniti v žep.

— Finančni načrti Caillaux-a. V finančnem odseku senata je izjavil Caillaux, da je treba za doseženje popolnega ravnovesja v finančah 4 milijarde novih dohodkov. Vsled tega ni za leto 1925. dosegljivo popolno ravnovesje proračuna. Za leto ostane zato izven proračuna: 1. Dopolnilna izplačila pokojnin. 2. Investicije za pošto, brzojave in telefon. 3. Vojne škode in 4. stroški za vzdrževanje železnice. Senat se danes izreče o predlogih Caillaux-a.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

- 24. maja (nedelja): Kamela skozi ubo šivanke. Izven.
- 25. maja (ponedeljek): Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red F.
- 26. maja (torek): Zaprto.
- 27. maja (sreda): Narodni poslanec. Red A.
- 28. maja (četrtek): Lizistrata. Red D.
- 29. maja (petek): Zaprto.
- 30. maja (sobota): Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red C.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

- 24. maja (nedelja) ob 20 uri: Netopir. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
- 25. maja (ponedeljek): Zaprto.
- 26. maja (torek): Glumači. Cvetice male Ide. Red E.
- 27. maja (sreda): Carmen. Red C.
- 28. (četrtek): Zaprto (generalka).
- 29. maja (petek): Brivec Bagdaski, premijera. Red B.
- 30. (sobota): Zaprto.
- 31. maja (nedelja): Brivec Bagdaski. Izven.

1. junija (ponedeljek): V vodnjaku. Cvetice male Ide. Izven.

Gospod Aleksander Balaban, znani in priljubljeni baritonist, ki je bil angažiran na naši operi, gostuje na našem odru v sredo, dne 27. t. m. in sicer nastopi v vlogi Toredorja v operi Carmen. Odličnega pevea iskreno pozdravljamo zopet na naših deskah. Predstava se vrši za red C.

UMETNOSTNA RAZSTAVA

v Jakopičevem paviljonu (Dolinar, Kos, Dobrovič Petar in Dobrovič Nikola) je odprta dnevno od 9 do 1 in od 1 do 7. Pesetnike opozarjamo na permanentne vstopnice po Din 20.—, s katerimi poljubno obiskujejo razstavo; dijaki v skupinah imajo znižano vstopnino. Katalog brez reprodukcij se lahko zamenja pri blagajni za ilustriranega s 16 slikami, v katerih so zastopani vsi štirje razstavljalci. Narodna Galerija.

1.— Izlet v Gorizane. Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi ob vsakem vremenu sredo, 27. t. m. izlet v Gorizane pod vodstvom msgr. V. Steške. Društvo je dobilo dovoljenje za ogled baročnega gradu (pristava lj. škofov), notranjščine s štukaturami in

Zmaga demokratične misli pri budapeštanskih volitvah.

Z vsemi sredstvi je skušal krvavi Bethlenov režim zmagati pri občinskih volitvah v Budapešti. Poleg terorja in nasilja naj bi še pomagal nad vse reakcionarne volilni red in nad vse prefrigan volilna geometrija. Toda vse skupaj ni nič pomagalo, demokratični blok je napredoval in izšel iz volitev kot najmočnejša stranka.

Demokratiški blok so tvorili: socialni demokrati, meščanski demokrati, liberalci in republikanci. Proti njim so bili krščanski socialisti in stranke vladnega komisarja Ripke, ki je veljala kot prava vladna stranka.

Rezultat volitev je bil, da je od 250 mandatov dobil demokratični blok 129 mandatov, krščanski socialisti 93, neodvisni libe-

Dnevne vesti.

Metzingerjevimi slikami. Sestanek ob 14.45 na glavnem kolodvoru v Ljubljani, cilj Medvode. Prihodni izlet se vrši v nedeljo, 7. junija, k Sv. Primožu nad Kamnikom.

EMIL ADAMIČ: ŠEST PESMI ZA MESANI ZBOR.

Izidal in založil pevski oddelk Prosvetne zveze v Gorici. Cena? Veliko sušo na polju izdaje skladb je zopet kanilo šest kapelj, ki bodo zelo blagodejno vplivale. In zopet Adamič! Ta njegova plodovitost je obudovanja vredna. Šest kratkih zborov na besedila narodna, Maistra, Vodnika, Zormana, Lj. Poljančeve, šest priprostitih, lahko tekočih ljubkih pesma, za izvajanje učinkovitih, pa skrajno lahkih in vendar umetniške cene. Pevski zbori jih bodo zelo veselili! — Izdajo radi in z veseljem priporočamo.

IZ NAŠIH ZDRAVILIŠČ.

Rogaška Slatina, biser naše zemlje, se je odela v mično pomladno obleko. Vsa je v cvetju in zelenju, krasna kot mlada nevestica. Zatočišče vseh, ki iščejo zdravja, miru in odpočitka ter okrepitve za bodoče delo! Bolni in nadložni, siti življenja jo obiskujejo leto za leto in po par tednih zdravljenja, ko je imela slatinska voda prilliko razkrajati in pretvarjati, gospodariti po organizmu, se vračajo domov, polni nade in veselja, v svoji volji mnogo mlajši in trdnější. Pozimi v Rogški Slatini ni živo. Slatinci sankajo in smučajo, društva prireajo koncerte in predstave, gostov je malo. Toda ko se bliža maj, se Slatina naenkrat oživi. Letos je poplava uničila lepe nasade in napravila dokaj škodo. Nebroj rok je nasade zopet uredilo, da kipe bujnega cvetja. Prvi gostje prihajajo. Restavracije se odpirajo, pričakujemo godbo. Ne bo minilo teden dni, ko bo že obilo vrvenja. Ljudje mislijo, da je na Slatini najlepše v juliju in avgustu, ko je največ težav in ni mogoče dobiti sob. Motijo se! Sem pridi pomladi ali jeseni, ko so roke uslužbenec se spočije, ko ti lahko postrežejo, kakor si želiš. Zdraviliška uprava z ravnateljem dr. Šterom, se trudi, da svoje goste zadovolji. V restavracijah pri Solcu in Ogrizku dobiš sedaj razmeroma ceno hrano in dobro kapljico, dočim je v sezoni vse mnogo dražje. V kratkem prično koncerti in druge prireditve, po kopališču se montirajo nove naprave, laboratorij, električne kopeli, röntgenve aparat. Kino bo letos uprava vodila v lastni režiji in se radio postaja bo na razpolago. Iz številnih naročil na sobe, se nadejamo na velik obisk, ki bo gotovo postavil nov rekord v frekvenci prelepe naše Rogške Slatine.

Laško. Narava ni mogla izbrati srečnejšega kraja za zdravilišče in kopališče, kot je Laško v prijazni dolinici, obrobjeni z zelenimi hribi, nad katerimi se vije bistra Savinja. Uprav nasproti ponosnemu Kumu, na čigar podnožju leži trg Laško z romantično razvalin lovskega grada celjskih grofov, si je izbral pot iz neznanih zemeljskih globin leten vrelc, ki vrača mnogim izgubljeno zdravje. Kopališče leži v hladnem parku, v njem je tudi hotel, ki ima okoli sto sob. Hotel ima tudi lastno električno razsvetljavo. Termalna voda kopališča Laško ima +38.5 C in je radioaktivna ter se da primerjati z vrelci v Gasteinu in Pištjanu (na Češkem). V Laško hodijo zdravja iskati bolniki, ki trpe na revmatizmu, išias, nervozni živci in arteriosklerozi. — Zadnja leta je obisk Laškega zelo napredoval. Ravnatelj zdravilišča je g. Smertnik iz Celja, upraviteljica pa prijazna in zelo postrežljiva g. prof. Klešnikova, ki vodi hotel, kuhinjo in klet. Tudi Laško letos že oživlja. Tujci prihajajo in je že mnogo sob naročenih. Začetkom junija bo sezona v teku. Krasi so izleti v okolico, lahko se solniš in koplješ v Savinji, lahko tudi ribariš in veslaš. Kopališče leži le 10 minut od postaje, blizu katere je izvrstna Henkova restavracija. Zeleti bi bilo, da bi naši bolniki dobroto zdravilišča Laško bolj upoštevali kot so jih dosedaj.

Širite „Nar. Dnevnik“

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Z divjimi kriki veselja in triumfalnim kričanjem so mu prihajali nasproti in mu pretili s kopji. Vražji bog jim ne more več uiti!

A lev Numa jih je tedaj naskočil s strašanskim tulenjem.

Ljudje glavarja Mbonge so ga sprejeli z nastavljenimi kopji in s posmehljivimi klici. Pustili so vražjega boga v bližino svojih mišic, a pod njihovo pogumno zunanostjo je trepetal čuden strah, da morda vendar ni vse v redu — mogoče se kaže, da je ta čudoviti tvor neranljiv in jih bo za njihovo žaljivo predrznost kruto kaznoval. Naskakovalci lev je bil pravzaprav vse preveč resničen — to so opazili že v kratkem hipu njegovega naskoka. A saj so vedeli, da se skriva pod rumenim runom mehko meso belega moža in kako naj se upira napadu tolikih kopij?

V prvi vrsti je stal ogromen mlad vojščak v vsej objestnosti svoje moči in mladosti. Bati se? On že ne! Smejal se je, ko mu je prišel Numa nasproti, smejal se je, vihtel je kopje in nastavljal ost na široko prsa, tedaj pa je bil lev že na njem. Ogromna šaka je odbila težko bojno kopje, ki se je raztreščilo kot suha veja v človeški roki.

ZAKAJ NE GRE?

V »Politiki« pripoveduje Ibis: »V naši državni statistiki je šlo dosedaj vse na slepo srečo. Statistika je šele sedaj uspešna, da objavi nepopolne podatke štetja iz leta 1921. Najbrže zato, da bi ses tvar popravila, je bil te dni postavljen za inšpektorja Državne statistike neki očesni zdravnik. Da bi pa bila komedija popolna, je bil za drugega inšpektorja imenovan dosednji upravnik saraževskega gledališča.«

K temu je treba pripomniti, da je bil upravnik imenovan potem, ko je bilo v gledališki blagajni mesto 50.000 samo 5.000 dinarjev.

— Glavni urednik »Slovenskega Narodca«, g. Rasto Pustoslavšek praznuje danes svojo petdesetletnico. Jubilaru tudi naše čestitke!

— Uspeh našega izuma v inozemstvu. Na pariški mednarodni razstavi dekorativne umetnosti bo v našem oddelku v Veliki palači razstavljen tudi izum našega rojaka, g. dr. Djoke Bogojevića iz Beograda in sicer računski stroj metrično desetnega sistema za direktno metodo, v kateri so zastopani vsi moderni principi pedagogike: princip očiglednosti, princip samostojnega dela učenca, princip koncentracije in stvarnosti, kakor tudi princip fonemike. Tehnično stran stroja je izdelal industrijsalec g. Ljubomir Stanojević iz Beograda, točno in precizno v največje zadovoljstvo. Ta stroj si so ogledali v pisarni prosvetnega oddelka našega poslanstva v Parizu francoski strokovnjaki, inšpektorji ministrstva prosvete in so se o njem izrazili izredno pohvalno. Zanimanje za ta jugoslovanski izum je v Parizu tako veliko, da se bo tam ustanovila tovarna za izdelovanje tega računskega stroja. Za našo državo že obstoja tovarna v Beogradu, ki jo vodi g. Lj. Stanojević in dr. Bogojević. Mnogo naših ljudskih šol je že kupilo ta stroj, brez katerega ne bi smela biti nobena ljudska šola. Prosvetni svet v Beogradu je v plenumu odobril ta model in ministrstvo prosvete ga je priporočilo v nakup. G. dr. Bogojević bo na prošnjo francoskih oblasti razložil v praktičnih predavanjih na Sorbonni širši pedagogski sloj ta izum. Ko se bo vračal v Beograd, se ustavi tudi v Ljubljani, da pokaže merodajnim šolskim krogom ta epohalni izum. Oba gospoda sta kot pri nas tudi v 36 drugih državah dala patentirati svoj izum pod imenom: dr. Bogojević-Ljubomir Stanojević, Računalna (računski stroj) metrično desetnega sistema.

— Ladislavov dečji dom v Crikvenici bo sprejemal tudi tekoče leto od 1. julija do 1. septembra deco, ki potrebuje okrepitve ob morju. Sprejema se deca od 5. do 13. leta, ki ne bolega na nobeni nalezljivi bolezni in ki ne potrebuje posebnega nadzorstva. Dnevna pristojbina na vsakega otroka znaša 40 Din (štrideset) za uradniško deco 30 Din (trideset), ki se plačuje upravi doma in naprej. Roditelji morajo pripeljati sami v dom otroke poedince, ali pa v skupinah s skupnim spremljevalcem in jo na isti način tudi odvesti iz doma. Ker je vedno več prosilcev za razpoložljiva mesta, naj roditelji že sedaj v svrhu predznanbe javijo upravi doma, koliko dece nameravajo poslati 1. julija ali 1. avgusta v dom, kakor jim pošlje uprava prospekte, iz katerih bo razvidno, kaj ima vzeti deca seboj (perilo, obutev, obleko) in kaj jim dom more nuditi (kopališče, solnčenje, dečja igrišča in spalnice, hrano in zdravniško nadzorstvo).

— Nov kovani denar. Koncem meseca junija bo izročila Narodna banka v promet nov kovani drobiž in sicer novce po 50 para, 1 in 2 dinarja. V kratkem bo tudi dokovanih en milijon zlatnikov po 20 dinarjev.

— Moško in žensko prebivalstvo Jugoslavije. Direkcija državne statistike v Beogradu je izdelala statistiko, iz katere je razvidno, da ima država SHS 12.017.323 prebivalcev, od teh 5.893.547 moških in 6.123.776 žensk. Torej prevladujejo ženske za 230.229. Najobčutnejšo razliko med moškimi in žen-

skami je opaziti v Srbiji, kjer odpade na 2.635.078 prebivalcev 1.273.167 moških in 1.361.911 žensk, kar znači, da se pri najboljši vojni 108.744 žensk ne more omožiti. V Hrvatski je razmerje mnogo boljše in pride na 2.739.593 prebivalcev 1.334.440 moških in 1.405.050 žensk, torej le 60.507 več. V Sloveniji prevladujejo ženske za 49.174, v Vojvodini za 33.413, v Dalmaciji za 3.405 in v Crngori za malenkost 613. Nasprotno pa pride v Bosni in Hercegovini na 1.889.929 prebivalcev 965.894 moških in le 924.035 žensk, to pa vsled tega, ker je večina prebivalstva muslimanov in vlada pri njih množčenstvo.

— Iz državne službe. Premeščen je od mariborske k ljubljanske oblasti tajnik II. kat. Ivan Verbič; iz Dolnje Lendave v Ljubljano carinik Andrej Košir; iz Ljubljane v Doljno Lendavo pa carinik Viktor Fabjan. Upokojen je davčni upravitelj v Slovenjgracu Karl Gabron. — Imenovan je za tajnika pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v likvidaciji v Ljubljani komercialni adjunkt istega oddelka Ivan Lazar.

— Iz poštne službe. Za pripravnike (prapravnice) v 4. skupini III. kategorije so postavljeni: Alojzij Jurjavčič pri III. terenski brzojavni in telefonski sekciji v Ljubljani; Jožica Čož na Bledu; Krista Raznožnik v Mariboru; Anica Hudales v Ljubljani; Nikolaj Tuhan in Gizela Gunidar v Murski Subotici; Erna Koronini v Ljubljani; Albina Ukmun v Ljubljani; Miroslav Mikora pri poštnem in brzojavnem ravnanstvu. — Premešene so uradnice: Mara Štrukelj iz Trebnega na glavno pošto v Ljubljani; Milena Murša iz Križevcev v Prekmurju v Loko pri Zidanem mostu na Zidani most; Danica Serajnik iz Beltincev v Maribor; Mara Kocijančič iz Radovljice v Ljubljano; Ela Killer iz Trziča v Kranj in Elza Leban iz Pesnice v Maribor.

— Revolverski atentat v češkoslovaškem konzulatu v Krakovu. V soboto popoldne je prišel na češkoslovaški konzulat v Krakovu slabo oblečen mož, govoreč v poljskem jeziku s tujim naglasom. Zahteval je potni list, češ, da je češkoslovaški državljani. Ko je zahteval konzularni uradnik Opatný dokumente, je začel mož psovati, nakar ga je konzularni sluga Holodziejczyk prijel za roko, da ga odvede na ulico. Mož pa se je slugi iztrgal, stekel nazaj v sobo in zagnal bombo, ki pa k sreči ni eksplodirala, ker se je vžigalna vrstica pretregala. Nato je atentator bliskovito potegnil samokres in prišel streljati. Sluga je zadel v sree in je bil ta na mestu mrtev. Uradnik Opatný pa je bil samo lahko ranjen. Atentator je skušal nato pobegniti, toda je bil od občinstva prijet. Pri njem so našli še nabito karabinko. Na policiji je izjavil, da se piše Jan Lech, da je 60 let star in pristojen na Poljsko. Ubiti sluga je Poljak in je bil v češkoslovaški službi od leta 1920. dalje.

— Včeraj, dne 24. maja je preminula gospa Marija Cerar iz znane narodne rodbine Logar, žena trgovca in poselnika v Grahovem ter mati člana Narodnega gledališča, g. Ivana Logarja. Pokojnica je bila blaga žena ter skrbna mati. Bodi ji ohranjen blag spomin!

— Dolarsko posejilo Sarajevu. Te dni se prične pogajanja med sarajevsko mestno občino in neko inozemsko finančno skupino radi najetja posejila v znesku 1 milijon dolarjev, ki se bo porabilo v izboljšanje občinskih naprav.

— Komunist Kosta Novaković izpuščen iz zapora. Bivši komunistični poslanec in urednik beograjskega »Delavskega Glasca« Kosta Novaković je bil v nedeljo v Zagrebu izpuščen iz zapora, kjer je odesedel 14 dni kazni in 15 dnevno karanteno. Odpotoval je v Beograd.

— Volkovi v Dalmaciji. V stonskem primorju so se razmnožili volkovi v taki meri, da niso ljudje niti pri belem dnevu več varni pred njimi. Volkovi so tako predrzni, da si upajo celo v najbolj udružene vasi. Ljudje ne smejo več goniti živine na pašo in jo morajo imeti v hlevih, ker pa je krma zelo draga in je tudi primanjkuje, so prisiljeni živino

prodajati. Radi tega je padlo število živine za polovico. V preteklem tednu je ubil neki kmet v vasi Smokovljani nakrat dva volka, katerih koži je potem nosil po vsem okrožju. Kmetje so mu dajali iz hvaležnosti volno, sir, denar in slično. V istem času so ubili na Humu v bližini železniške proge volka, ki je tehtal 103 kilograme.

— Revolta jetnikov v Carigradu. Jetniki državne jetnišnice v Carigradu so poizkusili te dni vsi naenkrat pobegniti. Posrečilo se jim je oborožiti se z noži in samokresi, s katerimi so napadli paznike. Policija je morala mobilizirati vse svoje rezerve, da se ji je posrečilo zločince aretovati in spraviti zopet v zapor.

— Aretacija italijanskega defraudanta na Dunaju. Blagajnik okrožnega konsumnega društva Isidoro Silani v Tolminu je defraudiral 130.000 lir, nakar je simuliral, da so ga napadli roparji, toda oblast mu je prišla kmalu na sled. V trenutku, ko je imel biti aretovan, se je nahajal že v Avstrijski republiki, kjer je mislil, da je na varnem. Ampak mož se je zmotil. Te dni je bil aretovan na Dunaju.

— Ljubljana tragedija 15 letne deklice. — Slavka Cadijova, učenka IV. razreda meščanske šole šole v Pragi in 19 letni pleskar Josip Roubiček sta bila hudo zaljubljena drug v drugega. Slavkino materi to ni bilo všeč. Bila je mnenja, da je deklica za ljubezen še premlada. Zato je poslala deklico na izpremembo zraka v Bratislavo. Toda ljubček je šel za njo, in sklenila sta skupno umreti. Sorodni duši sta našli tretjo sorodno dušo v osebi 19 letnega fantiča Švarca. Ko je povdal Roubiček Švarcu, da namerava upihiti sebi in svoji ljubici luč življenja, ga je prosil Švarc, naj usmrti pri tej priliki tudi njega. Trojica se je o tem posvetovala in sklenila, da gre v skupno smrt. Šli so vsi trije v Prago, kjer so se hoteli navžiti za slovo življenja. V ta namen so se hoteli nastaniti v hotelu »Pariz«. Ker niso imeli dosti denarja za hotelsko sobo, so se vrnili domov. Napisali so oprostila pisma. Slavka je pisala svoji mami: »Želim umreti skupno s svojim Pepikom in ležati z njim v istem grobu. Nočem, da bi se udeležil mojega pogreba kak duhovnik, tudi nočem, da bi se mi sveto ob pogrebu.« Švarc se je poslovil od predsednika svojega nogometnega kluba. Nalo so šli v bližnji gozd. Vzei so seboj vino in sardine. Se pozno v noči se je šlo njihovo petje iz gozda. Ko pa je prišlo drugi dan nekaj deklic v gozd, so našle na nekem grmom Roubička v zadnjih izdihih. Ndaleč od njega je ležala Slavka, z rokami na obrazu, mrtva. Poleg nje je ležal z revolverjem v roki Roubiček, ki je bil še pri navesti. Roubiček je povedal, da je oddal osem streliv. Ustrelil je najprej Švarca, nato Slavko in naposled še samega sebe. Kmalu nato je umrl tudi on.

POTRES NA JAPONSKEM.

Na Japonskem je bil zopet hud potres. Predvsem so prizadeti kraji na obali morja. Ker so razdrte brzojavne proge, začasnno še ni natančnih poročil o številu človeških žtev in znesku škode. Vsa ta poročila iz prizadetih krajev soglašajo v tem, da je število mrtvih in poškodovanih izredno visoko. Središče potresa je bilo na meji prefektur Hiogo in Kioto. Tri mesta Kirokasa, Tokkoya in Kijota so uničena. Več tunelov se je urušilo, več mostov in več železniških in telegrafskih prog je razdejanih. V mnogih krajih so razdejani vodni rezervoarji, vsled česar je nastalo pomanjkanje vode. V prizadete kraje so bile poslane rešilne ekspedicije, posebni vlaki in aeroplani z zdravniki, bolniškimi strežniki in obveznim materialom. V mestu Teya-oka je porušil potres dvesto hiš. V večih mestih province je izbruhnil požar. »Slav« poroča iz Tokia, da sta mesti Kinokawa in Toyonokawa, popolnoma razdejani. Človeških žtev je preko tisoč. Škoda znaša 70 milijonov jenov. Promet s kraji, ležečimi na nakhodnji obali Japonske je ukinjen. Dalje poročajo iz Tokia, da je zahteval potres v mestu Tajnur na stotine človeških žtev. V Osaka in Kobi vlada med prebivalstvom panika. V Toyo-oki divja požar. Srebrni rudnik v Ikunu je hudo poškodovan.

64

Drugi udarec je pobil črnca z razbito glavo na tla. In tedaj je bil Numa v sredi med vojščaki, zadajal je udarce na levo in desno ter trgal. Temu se niso mogli dolgo upirati; cel ducat je ležal zmlet, predno so se mogli ostali rešiti strašnih šap in svetlih zob.

V strašni grozi so se vaščani raztepli na vse vetrove. Niti ena koča ni več nudila popolnoma varnega zavetja, dokler je bil Numa v notranjščini plota. Od ene do druge so begali prestrašeni črnici, Numa pa je žarečih oči stal nad svojimi žrtvami in renčal.

Končno je eden domačinov odprl vaška vrata in se skušal rešiti v vejevje obdajajočega drevja. Kot ovce so mu ostali sledili, dokler ni ostal lev sam z mrličem v vasi.

Z bližnjih dreves so gledali Mbongini podložniki, kako je lev povesil mogočno glavo, zagrabil neko žrtev za pleča, šel počasnega in veličastnega koraka na vaško cesto in zginil skozi vrata v džunglo. Z grozo so gledali prizor. Tarzan ga je gledal s smehljajem z drugega drevesa.

Šele celo uro potem, ko je zginil lev s svojo malico, so se upali črnici zapustiti drevje in se vrniti v vas. Široko odprte oči so strmele na vse strani in bolj jih je mrazila groza pogleda kot pa hlad džungelske noči.

Ves čas je bil samo on, je mrmral nekdo. Bil je vražji bog! je šepetal drugi.

In vlekkel je Mreezo v gozd, kjer ga zdaj je, je z grozo pripomnil tretji.

Tu nismo več varni, je vzdihoval četrti. Da popravimo naše stvari in se naselimo v novi vasi daleč od hudobnega vražjega boga in njegovih čarovnij!

A podnevi so postali zopet pogumni in dogodki preteklega večera niso imeli drugih posledic, kot da so povečali strah zamorcev pred Tarzanom in potrdili njihovo vero v njegovo nadnaravno poslanje.

Tako je rastel sloves in moč opičjega človeka v skrivnostnih pokrajinah divje džungle, v kateri je postal najmočnejše bitje, ker je buđen razum vodil njegove ogromne mišice in njegov svetli pogum.

Tarzan reši luno.

Mesec je sijal na čistem nebu. Ogromen je bil; zgledal je oteklo in je bil tako blizu zemlje, da bi se ne čudili, če bi se mimogrede dotaknil drevesnih kron. Noč je bila in Tarzan je potoval po džungli — Tarzan opičji človek, mogočni vojščak in mogočni lovec. Sam ne bi mogel povedati, zakaj se je podal v temine pragozda. Lačen ni bil, kajti danes je bil dobro kosil in si je celo shranil ostali del plena v varnem skrivališču za nasičenje prihodne lakote. Mogoče ga je le življenjska radost gnala, da je svoje mišice in čute uporabljal proti džungelski noči, a sicer je Tarzana vedno in povsod vodila želja po znanju.

Prispevate za tiskovni sklad „NAROD. DNEVNIKA“

Usmrčenje morilca Nagliča.

Zakaj je bil obsojen?

Pred ljubljansko poroto je bil dne 13. decembra lanskega leta obsojen na smrt 38-letni posestnik Simon Naglič iz Spodnjega Bernika pri Kranju. Obsojenec se je podal pred vojno v Ameriko, od koder se je povrnil 1. 1921 s precejšnjo vsoto denarja v domovino, kjer se je leto kasneje priženil na posestvo Katarine Zumerjeve. Ze takoj po poroki je postajal od dne do dne sirovejši s svojo ženo, pretepal jo je vedno, češ, da ne zna kuhati in je tudi mnogo popival, največ je pil žgnaje. Vrhunec pa je dosegla njegova sirovost in zverinstvo ob neki priliki, ko je dal svojo ženo po nekem fantu proti plačilu 200 dinarjev pred lastnimi očmi posiliti. Dne 10. oktobra lanskega leta je šla njegova žena žet na njivo ajdo. Kmalu za njo je prišel na polje Naglič ter prišel z njo prepri, kateri se je končal s tem, da je potegnil obsojenca samokres ter jo s štirimi strelci ubil.

Kako je sprejel Naglič vest o usmrtni.

Nagličeva ničnostna pritožba je bila pretekli mesec od zagrebškega stola sedmorice razvrnjena, pravtako tudi prošnja za pomilovanje, ki jo je predložil pravosodni minister kralju.

Včeraj dopoldne ob pol 10. uri je razglasil senat pod predsedstvom višjega sodnega svetnika dr. Kaiserja in v prisotnosti votanov sodnika dr. Savjovca in sodnega svetnika dr. Gradnika ter državnega pravdnika dr. Ogoreutza obsojenca, da se vrši justifikacija danes zjutraj ob 6. uri ter ga vprašal, če ima še kako posebno željo, nakar je Naglič zaprosil, da mu pokličejo brata v Ljubljano. Njegovi želji so ugodili ter brata brzojavno obvestili.

Takoj po obsojenčevem povratku v celico, ki je zelo prostorna in svetla, so ga obiskali častniki, katerim je precej obširno pripovedoval o svojem življenju in o vzrokih, ki so ga napeljali k strašnemu zločinu. Pravi, da mu je bila žena baje nezvesta in da so ga drugi ljudje vedno hujskali proti njej. Neposredno pred zločinom, da je spil v vaški krčmi dva kozarca žganja, vsled česar, da je postal popolnoma omamljen in se ni zavedal, kaj dela; poleg tega, da je zelo hitre in hude jeze. Zapuša dva otroka, od katerih eden je star 2 leti, drugi pa malo pod enim letom. S hrano v zaporu je bil popolnoma zadovoljen ter se je zredil za celih 15 kil.

Tekom popoldneva ga je obiskal v celici sodni spovednik dr. Tominec, ki ga je prišel pripravljati na smrt.

Vae včerajšnje popoldne je vladalo pred sodno palačo živahno vrvenje radovednega

občinstva, ki bi rado prišlo do vstopnice, ki pa so bile vse razdeljene že dopoldne, ker jih je bilo le omejeno število.

Popoldne je postavil krvnik Mausner, ki se nahaja že dva dni v Ljubljani, s svojim pomočnikom na srednjem dvorišču vislice. So to močno v tla zabiti okrog 2 metrski, četvero ogelni kol, katerega vsaka stranica v premeru meri 20 centimetrov. Na gladkem vrhu kola je trdno zabiti obroč, na katerem je privezana vrv.

Justifikacija.

Hladno jutro je in gosta megla leži nad Ljubljano. Ze pred peto uro so se pričele zbirati gruča radovednežev pred vrati jetnišnice, ki so se odprla šele okrog pol šestih. Jetniški ravatelj g. Arko je novinarjem ljubeznivo dovolil vstop do obsojenca. Naglič je popolnoma miren in je tudi noč prebil popolnoma mirno. Sinoči je prispel v Ljubljano njegov brat, po katerega so brzojavili. Postavili so mu posteljo v celico, kjer je prebil vso noč skupno s svojim nesrečnim bratom. Razgovarjala sta se o domačih razmerah ter v zadevi zapuščine in otrok. Zjutraj je obsojenca obhajal jetn. duhovnik, nakar si je zaželel nekoliko žganja in črno kavo. Prinesli so mu oboje iz bližnje kavarne »Leon«. Na vprašanje, kakšno je njegovo razpoloženje, je odgovoril, da popolnoma dobro in da se je že spravil z Bogom. Udan je popolnoma v svojo usodo. Kadi veliko, cigareto za cigareto. Mirnodušno se je poslovil od novinarjev, podal roko ter kmalu po njihovem odhodu izpil še eno črno kavo.

Na dvorišču so se med tem zbrali že vsi, ki jim je uspelo dobiti vstopnice. Ob levi steni poslopja se je razvrstila močna četa orožnikov, istotako številna četa policije pa ob desni steni. Za vislicami sta se postavila krvnik Mausner in njegov pomočnik. Krvnik od časa do časa pogleduje na uro in nervozno kadi.

Ob 5.53 uri se pojavi na dvorišču sodni dvor, sestojec iz predsednika dr. Kaiserja, votanov dr. Gradnika in sodnika Lederhase ter državnega pravdnika Ogoreutza. Predsednik dr. Kaiser se obrne k obsojenca in mu reče:

»Prišla je Vaša ura, ko se bo izvršila Vaša kazen. Stopite naprej! Vi pa, gospod krvnik, storite svojo dolžnost!«

Pristopi krvnikov pomočnik ter odvede obsojenca za roko pod vešala. Ovi je mu vrv okrog vratu, obsojenec stopi na nizki stolček, ki ga pomočnik že v prihodnjem hipu, ob 5.54, spodbije in pritisne obsojenca močno z obema rokama navzdol. Obešenčeva

glava se nagne ostro na stran in njegovo močno, krepko razvito in čokato telo prične sunkovito vstrepetavati. Krvnik Mausner mu z belo rutico zagrne obraz. Ob 5.58 uri pristopi sodni zdravnik dr. Travner, da ugotovi smrt. Krvnik razveže na hrblju zvezane obešenčeve roke, ki takoj nato hudo otečejo in pomodre. V kratkih časovnih presledkih preiskuje sodni zdravnik obešenčeve srce, ki pa še vedno bije. Sele ob 6. uri in pet minut, torej po enajstih minutah, ugotovi smrt, ki jo javi sodnemu dvoru z besedami:

»Gospod predsednik, javljam, da je smrt nastopila!«

Sodni dvor in vsi navzoči se odkrijejo, nakar spregovori predsednik dr. Kaiser:

»S tem je smrtna obsodba na Simonu Nagliču izvršena in zadoščeno je zakonu. Odpušeno mu bodi!«

S tem je bila justifikacija morilca Simona Nagliča izvršena in sodno dvorišče se je pričelo polagoma prazniti. Na cesti pred sodno palačo je pričakovala izida usmrčenja glasno razpravljaljoča množica radovednežev, med katerimi je bilo opaziti posebno veliko žensk.

Ponašanje te množice ni bilo ravno brezhibno, toda še bolj je obsodbe vredno ponašanje na dvorišču sodnega poslopja nahajajoče se inteligence, ki se je za prepise razsodbe naravnost trgala in divje prerivala. Kaj mislijo ti gospodje razsodbo s ponosom kazati svojim potomcem in se ponašati s svojo brezsrčnostjo, da so pasli svojo radovednost, ko je bil usmrčen — človek!

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.

Blago:

Late 24—26, od 10—16 cm dolž. 2, 2 in pol, 3 in 3 in pol, fco meja denar —, blago 280. Deske 24 mm 2, 2 in pol, 3 in 3 in pol, monte, fco mej denar —, blago 500. Hraštovi frizi od 4—10, od 25—60, 1 in 11, fco meja denar 1400. Bukova drva 1m dolž, suha, fco Ljubljana, 10 vag. den. 21; bl. 21, zaklj. 21. Pšenica Rosafé 80 kg rinf., prompt, par. Ljubljana denar —, blago 490. Pšenica avstralska, rinfusa, prompt, par. Ljubljana den. —, bl. 485. Pšenica Hard Winter 2 rinfusa, prompt, par. Ljubljana den. 500. Otrobi pšenični, drobnj, par. Ljubljana, prompt, denar —, blago 190. Koruza, dobava maj, junij, par. Post. moč. den. 250. Rž, makedonski 72-3 kg, par. Ljubljana bl. 400. Ječmen 57-59 kg, fco makedonska postaja blago 300. Oves, makedonski, original, par. Ljubljana bl. 360. Krompir beli, fco dolenska postaja den. 125. Krompir, rumeni, štajerska postaja

den. 115. Krompir, rdečkast, štajerska postaja den. 135.

Vrednote:

2 in pol odstotna državna renta za vojno škodo, denar 188, blago 193, zaključki 192. Celjska posojilnica d. d. denar 200, blago 206. Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 260. Merkantilna banka denar 110, blago 110, zaključki 110. Prva hrvatska štedionica denar 805, blago 812. Kreditni zavod denar 190, blago 200. Strojne tovarne in livarne blago 133. Trboveljska premogokopna družba denar 378, blago 388. Zdržene papirnice denar 110, blago 118. Stavbena družba d. d., Ljubljana denar 265, blago 280.

BORZA.

— Zagreb, dne 25. maja. Devzije: Curih 11.73—11.83, Praga 179.1—181.50, Pariz 309.50—314.50, Newyork 60.18—60.98, London 294.50—297.50, Trst 243.80—246.80, Berlin 14.375—14.525, Dunaj 0.0852—0.0864. — Curih, 25. maja. Beograd 8.525, Pariz 26.45, London 25.125, Newyork 517, Milan 20.825, Praga 15.325, Dunaj 0.00728.

× Zagrebška borza za blago in vrednote. Imenik članov predsedstva in razsodnikov borze za blago in vrednote je interesentom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Velesej v Padovi. Obrazce za prijavo udeležencev za velesej v Padovi, ki se bo vršil letos od 5. do 19. junija dobijo interesi v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice.

× Prodaja lizola, lanolina, etra in razkuževalnega sredstva se bo vršila dne 13. junija t. l. pri direkciji drž. železnice v Zagrebu. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

SVETOVNA POTREBA CIGARET.

»Excelsior« je izračunal koliko cigaret se porabi v posameznih državah. Po njegovi statistiki pokadi vsak državljan letno sledeče število cigaret: V Sev. Ameriki Zjed. njenih državah 625, v Nemčiji 599, v Belgiji 513, v Italiji 284, v Franciji 247, v Švici celo samo 184 cigaret. Jugoslavija žal v statistiki ni navedena, gotovo pa je, da posekamo v kajanju cigaret vse druge države. Da bi tudi v drugih stvareh bili na prvem mestu.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (bila Prešernova sponenka) ob vodi Na malo!

Priporočila potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, medno blago, pletenine, lapa robe, ščetke, nakace, toaletno blago. Telefon 915

MALI OGLASI

Maloprodajno do 50 kopov Din 3.—, vsaki nadaljnja desetica 50 para.

Gospodična

večta vseh pisarniških del išče službe za takoj ali pozneje. — Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo pod »Deloc«.

Kontoristinja

z dveletno prakso, absolventinja II. razreda trgovske šole, večša popolnoma vseh pisarniških del, išče službe v Ljubljani za takoj ali pozneje. Gre tudi proti nizki plači. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva in zanesljiva«.

Instrukcije

v vseh predmetih daje dijak gimnazije. — Naslov se izve v upravi.

Abadie

čigarsni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Gospodična

rednih let, dobra kuharica, gre kot gospodinja k starejšemu gospodu ali pa tudi kot vzgojiteljica. — Ponudbe na upravo lista pod »Poštena«.

Sprejme se

več gospodičen na zelo dobro domačo hrano. — Naslov pove uprava lista.

Mlad inteligenčen

gospod se želi v svrhu poznejše živitve seznaniti z mlado premožno damo prikupne zunanosti. Ponudbe s sliko in polnim naslovom na upravo »Narodnega Dnevnika« pod šifro »Sreča«.

Seznaniti

se želi mlada gospodična z istotakim gospodom v svrhu skupnih izletov. Cenjene ponudbe na upravništvo lista pod »Vesna«.

Uradnica

z večletno prakso večša popolnoma vseh pisarniških del, išče službe na deželi. — Ponudbe prosi na upravo lista pod šifro »Vesna in marljiva«.

Kupi se

še dobro ohranjen cepin. — Ponudbe na upravo lista pod »Planine«.

Dr. Ambrožič

ne ordinira do 2. junija.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasent ali kaj sličnega. Zahteve nizke. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Vestenc«.

Izgubil se je

v Prešernovi ulici znak »S. P. D.«. Ker nima za najditelja nikakega pomena in je drag spomin, se prosi, da ga isti ob priliki odda v upravi lista.

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le

Josip Petelinc-a

znanke

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER

za ročbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega sponenka

Povik v razpisu brezplačno. Vojitna garancija. Delavnica za popravila. Na veliko. Telefon 915 Na malo.

NAJBOLJŠA

„PUCH“ KOLESA

po zelo ugodnih cenah dobite edino le pri IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ulica 7

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetli

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.

Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič. Kanc.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon Interurban štev. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. ZND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lasna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 352